

LA TRALLA

ha sigut penyorada y denunciada per centéssima volta.

El Governador vol 500 pessetas que no estém pas disposats á donar.

Els enemièhs de Catalunya, que son els enemièhs del Progrés y de la Justícia, poden estar contents del dependent de la monarquia centralista; pero que no s'alegrin massa, que "LA TRALLA", pesi á qui pesi, sabrà complir ab sos devers, fins á lograr el triomf de sos ideals que son en escencia: ¡Llibertat pera'ls pobles y pera'ls homes!

¡Visca Catalunya!

Penyorats, denunciats i altres excessos

La nostra fulla extraordinària

La fulla extraordinària que varem publicar el passat diumenge va mereixre una honrosa i entusiasta acollida, agotantse a las pocas horas de posada en venda.

La majoria dels nostres lectors, la duyan de manera que lluhessin las sagnantas barbas de la nostra bandera immaculada, fent aixís pública manifestació dels enlayrats sentiments patriòtics que honoran als que ls posseheixen.

El text de la fulla extraordinària era comentat ab entussiasme per las Asociacions y pels carrers y en els domicilis particulars, y fins en algunas societats se cantaren a chor las coplas del "Consul Rabioso," que causavan un efecte meravellós.

Per tots indrets se veyan bons catalans portant el nostre periòdich, ja a manera de distintiu, ja rumbejantlo a la mà com a *tràgala* a certs senyors que creyan que ab un *orden* y *mando* ne tenian prou pera ofegar las aspiracions d'un poble que vol viure.

Ab motiu de la publicació de la nostra fulla extraordinària hem rebut nombrosas felicitacions que agraïm pero que no acceptem, perque som del parer de que las enhorabonas las hem de donar nosaltres a tots els companys que tan entussiasment varen respondre.

Nos han dit que alguns venedors aprofitantse de la demanadissa augmentavan els preus fentne pagar 10, 15 y fins 25 céntims, cosa reproble en extrém per lo que preguem als nostres lectors que en tots temps exigeixin la venda al preu marcat en la publicació.

La manifestació del diumenge.—Pera la premsa.

Fou superior a lo que esperavam. La premsa que per vergonya de Catalunya's publica en la nostra ciutat, els periòdichs castilas ó escrits en castila que no tenen respecte a la terra que ls atipa, han sortit remarcant *fracasos* mentida, y alegrantse de que la manifestació no fos com ells havían cregut.

Fins el *Ciero* compta las banderas que varen sortir y n troba 16 ó 17. ¡Infelís cauchero!

Ja feyam notar en la nostra fulla extraordinària que ls particulars no entravan en l'acort de las entitats en atenció a la falta material de temps pera confeccionar banderas y ademés significavam que eran la majoria, entre ells significadas personalitats del Nacionalisme que creyan que donant el Governador per lícita la exhibició de la nostra ensenya, entenían y aixís ho practicaren que no calia ja fer manifestació de cap mena.

Pero aixís y tot, demanats datos a las casas confeccionadoras de banderas trobém un total de 3.877 banderas venudas entre la nit del divendres y durant tot el dissapte, y es creencia de ditas casas que si hi hagués hagut temps de cumplir els encàrrechs que se ls hi varen fer haurían arribat a molts milers, ab tot y que no s'havia fet la més lleugera excitació al poble.

Consti aixís y prenguin patró d'aquest fet tots els bons catalans, a fi de que ab temps cada familia honrada de la nostra terra posseheixi al menys una bandera pera lluhirla en moments que's fassi precisa la afirmació de la nostra personalitat reivindicadora.

Se parlava de que per la Festa Nacional del any vinent se fes una manifestació general, consistent en colocar la ensenya catalana en els balcons de las nostras casas, per tot Catalunya. No sabem lo que hi haurá de cert, pero desd'are'ns fem ressó del propòsit per si hi resultés no agafés desprevinguts als que el diumenge ab tot el desitj de fer pública manifestació dels seus sentiments de catalá honrat, tingueren d'estar-se per la falta material de banderas.

Fetas aquestas aclaracions que creyem necessarias, poca cosa podrém afegir a lo que ja tots els nostres lectors haurán llegit en la premsa local. Per lo que puga interessarlos més directament hem de fer constar que durant tot el matí del diumenge la nostra redacció's trobá sempre plena de bons companys que pujavan a saludarnos en nom de diferentas entitats catalanistas. Cap allá a las 11 una nutrida manifestació composta d'alguns centenars de companys

entre ls que hi eran en majoria els que vestían el trajo del obrer, se situaren al devall del nostre balcó, aclamant Catalunya y la Bandera Catalana y aplaudint ab entussiasme els viscas y aclamacions.

Cap al mitg dia, obehint a l'acort que circulá entre las entitats nacionalistas de Barcelona, varem anar tota la redacció en plé, a felicitar a la Junta Permanent de la Unió Catalanista en son local social, repetintse allí ls viscas y aclamacions a la bandera y a la Patria. Varem manifestar al President Doctor Martí y Juliá el desitj dels nacionalistas de que's tragués al balcó la rica bandera de la Unió Catalanista ofrena de las donas catalanas, a lo que manifestá el President que era retirada del local en previsió de certs accidents que poguessin esdevenir. Creyém que's referia a lo que hauría succehit devant de la enérgica actitud que la Junta Permanent havia acordat pendre, en el cas de que'l Governador hagués volgut persistir en la seva malaventurada disposició.

Totas las entitats lluhian sas banderas, inclós el Centre republicá Catalá Federalista de la Plassa de Santa Agna, que tingué el bon acort d'issar la bandera catalana, abstenintse de posar aquell domás que llueix en las grans solemnitats y commemoracions republicanas, segurament per las patecadas que's dona una cosa ab l'altra. Ben fet.

En resúm la manifestació del diumenge fou sumament seriosa y valenta. Centenars de companys seguits de collas policíacas, recorrian els carrers y passeigs de la nostra ciutat aclamant a la Patria. La prudencia de la policia, ó de qui fos, va fer que no's registrés cap incident deplorable, que ho hauría sigut a ben segur, puig els nostres companys no anavan pas badant ni estavan disposats a deixarse trepitjar els seus drets.

Als gossos baladrers de la premsa que aguantém, els hem de dir que las conviccions a Catalunya son prou arreladas pera que fassin pés en la conciencia pública las sevas mal intencionadas ressenyas plenas de mala fé, d'enveja y de rancunia.

Es poch seriós lo que fan y demostra la manca de conciencia periodística y fins personal que guía als que fan la comedia de ferse passar per directors de la opinió. Son els infelissos que portém nosaltres a remolch. Podém ensenyalshi números de sos diaris en els que's tracta d'irrisori l'ideal autonomista. D'altres que diuen que a Catalunya no li convé l'Autonomia, altres que no hi cal perque no hi a cap diferencia ab els pobles espanyols, y ja veyeu que ls que aixó deyan uns quants anys enrera avuy ja no s'están d'afirmar que l'Autonomia convé a Catalunya y que deu possehirla, a cambi de clavar llenya al separatisme que potser algun dia, per no perdre ls cinch céntims, també defensarán.

Finalment y pera demostrar la ridícula campanya anticatalana que fa la premsa castila, devém dir que'l *Liberal* compta un total de 22 banderas y el *Ciero* un total de 16 ó 17 que's varen posar diumenge y es segur que ls que aixó han afirmat no tindrán la sang freda de dir que sols son 16 ó 22 els catalanistas de Barcelona. Ab els seus mateixos datos, donchs, quedan combatuts.

La penyora.—500 pessetas pera'l Governador? Y cá!

El diumenge al vespre, mentres nos disposavam a ordenar una segona edició de la nostra fulla extraordinària, varem rebre'l següent ofici:

"En uso de las facultades que me concede el artículo 22 de la Ley Pral., he acordado imponer a V. una multa de quinientas pesetas por faltas a la decencia pública contenidas en la hoja extraordinaria que ha publicado con fecha de ayer.

Contra esta providencia puede V. hacer uso del recurso que establece el citado artículo.

Dios guarde a V. muchos años.
Barcelona 24 setiembre 1905.

Julio Fuentes.

Señor Director del periódico La Tralla."

Com es natural la cosa's va fer gracia, com els n'hi farà a tots vostres. Varem estar un minut estátics y tot d'un plegat varem dir ¡No paguéim!, per unanimitat.

No paguéim, no senyor, no paguéim encare que vinga'l *sursum corda*. La nostra feyna nacionalista exigeix esforços personal y diners, de manera que no serém tant poca soltas de regalar 100 duros a un senyor que prous ne deu tenir, mentres nosaltres ne necessitem.

Aquesta es la nostra resolució y estém disposats a arrostrar totas las conseqüencias. Nos neguéim a pagar la multa imposada pel Sr. Governador Civil, entre altrás cosas, per la rahó de que no te dret a imposarla.

Aném a probarho:

Aunque para negocio redondo, el que realizó La Tralla con el número extraordinario que publicó el sábado.

Hace una bonita venta; recanda una barbaridad de perras chicas, y satisfecha y gozosa se dispondría a gastárselas alegrement. cuando, ¡pum!, se descuelga el *consul* con una multa de quinientas pesetas.

¡Y adiós mi dinero!

Todo lo recaudado, perra tras perra, y algo más, tendrá que ser invertido en papel de multas.

¡El dinero de La Tralla a manos del tirano!

¡Horror!

(Reproduhit de El Liberal, edició del dilluns nit.)

Tingui entés *El Liberal* que dels quartos de LA TRALLA no n'haurá'l tirano un ral.

No hem faltat a la decencia

En primer lloch cal fer aquesta afirmació. En un article publicat en la nostra fulla extraordinària hi posavam un títol que nosaltres mateixos, en nota de redacció, calificavam de poch decorós, y no era res més que aixó. (Suposém que'l Governador se refereix a dit títol.) Caldrá que expliquém al Governador la diferencia que hi va d'indecent a indecorós?

Creyém que no caldrá, pero si que li hem de fer avinent que aixís com nosaltres el confessavam indecorós, els castellans no li tenen, per quant en gran nombre d'obras dels clàssichs castellans, que'l Governador com a bon espanyol hauria d'haver llegit, s'usan paraulas d'aquestas y de pitjors, sense que l'autor se preocupi en demanar perdó, com ho feyam nosaltres en nostra fulla extraordinària. Per lo tant, calificar d'indecent aquella expressió es dir indecent a Cervantes y a Quevedo, y no'n dich d'altres perque son aquests dos de prou talla y significació pera deixar suposar que son molts els que imitantlos no s'estavan d'expressar categòricament certs conceptes.

Ademés, agafo y consulto el Diccionario de la Academia de la Lengua Castellana y hi trobo la expressió denunciada, seguida d'aquest significat: *Deslucir, hechar por el suelo alguna cosa, etc.*, usant el mot en metàfora. Epíteto que se dá al que no sirve para nada ó es pobre de espíritu.

De manera pera expressar que una persona deslluheix ó's deslluheix y que se achanta, es perfectament decent dirli lo que deyam, segons el *Diccionario de la Real Academia de la Lengua Castellana*. Per lo tant, no paguéim!

Pero, vamos, no siguém intransigents y concedim al senyor Governador l'acort en aquest assumpto, suposant que la frase es indecenta.

En aquest cas, tampoch paguéim, segons se veurá en l'apartat que segueix:

El Governador no ha llegit la Lley

El Governador Civil de la Provincia de Barcelona, nos diu que "en uso de las facultades que me concede el artículo 22 de la Ley Pral., he acordado imponer a V. una multa de 500 pesetas, etc."

Y jo'm permeto dirli ab tots els respectes, com es natural, que aquestas facultats no las posseheix més que en determinats casos, y que'l cas present es un dels que no las posseheix, puig únicament el Jutjat es el qui pot imposar una penyora a un periòdich que falti a la decencia, un cop ha esbrinat ser certa la falta, de manera que si'l Jutjat creu que LA TRALLA se troba en aquest cas pagarém bitllo, bitllo, ó'ns farém embargar ó anirém a la presó, pero al Governador no li pagarém de cap manera la quantitat que ha tingut a be imposarnos com a penyora, encare que prosperi'l seu criteri.

Poch amichs de paraulas, nos permetem demostracions que justifiquin la nostra actitud:

El Sr. Governador ha llegit l'article 22 de la lley provincial, y no ha pensat a mirar els apéndix y adicions al mateix, donchs si ho hagués mirat hauría trobat una R. O. de 29 de Desembre de 1885 publicada en la *Gaceta* del 30 del mateix mes, en la que's vé a disposar que ls Governadors no podrán multar els delictes per faltas a la decencia comesas per medi de la impremta, deixantho a exclusiva incumbencia del Jutjat. En el mateix número de la *Gaceta* hi trobará duas R. O. més en las que s'aixecan penyoras imposadas per un Governador als periòdichs *La Vos de Guipúzcoa*, *La Luz* y *El Intrínquilis* per faltas a la decencia.

Y si ab aixó no'n tingués prou li preguém llegeixi la Circular de 8 de Janer de 1886 en la que's declara terminantment la no incumbencia dels Governadors en aquesta mena de faltas comesas per la impremta, y si d'aixó tampoch ne tingués prou, fassi lo que tingui per convenient, menos cobrar.

Es cert que tot aixó que deixém esposat podríam posarlo en forma y recorre contra la providencia governativa, segons el mateix Governador nos indica, pero aquí hi ha un altre assumpto que deixém esclarit en l'apartat que segueix:

No volém fer us del recurs

La lley provincial en son mateix article 22 nos autorisa a recorre contra las providencias dels Governadors y tot ciutadà te dret a fer us d'aquest recurs. L'ofici del Governador ens ho diu complint la Lley que obliga a dit funcionari a comunicar al penyorat el seu dret de defensa; lo que vol dir que no es un favor l'advertencia que'ns fa sino compliment d'una disposició legal.

Sembla, donchs, que nosaltres en lloch de negarnos absolutament a complir lo que'l Governador mana, podríam fer us d'aquest dret ab la seguretat de que'ns fora aixecada la penyora. Nosaltres també ho creyém y estém certs de que recorrent guanyaríam, pero es que senyors, el pobre que ha de recorre ha de depositar primerament la quantitat demanada y recorre després, y aixó no'ns ve bé de cap manera, ni estém disposats a haver de tenir constantment cent duros a la disposició del primer Governador que'ls demani. Ademés, ja n'estém tips de tenir d'anar ab historias legals tot just volém moure un peu. Nosaltres sabem que no hem de pagar aquestas 500 ptas. y no necessitem que'ns ho diguin després d'haverlas tingudas d'avensar. Hem recorregut devant de la nostra conciencia y de la opinió popular y'ns hem y'ns han absolt. Donchs lo demés ens es indiferent. No estém per espedients y recursos que al fi y al cap tot acaba ab papers sellats y pólissas, resultant que tenint tota la rahó, quan ells te la concedeixen ja t'has gastat un dineral ab cosas d'aquestas que sols beneficien al Estat.

Aixó resumint, vol dir que al Governador no podrém compláurel. Si ell passa l'assump-to al Jutjat, y el Jutjat falla imposantnos una penyora, la pagarém, si podém, y si no ab molt gust estém a la seva disposició (la del Jutjat) per lo que vulguin manar.

La denuncia

El dilluns al matí varem rebre la visita de la policia al objecte de recollir els exemplars de la fulla extraordinaria y manifestarnos que dita fulla estava denunciada.

Si no vam mal entendre els treballs denunciats son cinch, que portan els titols de *Visca la Bandera Catalana*, *Coplas del "Consul rabioso"*, *La Darrera Colonia*, *Avant i fora* y *S'ha... d'allòs*, m'entenent?

Com es de suposar no varem poguer entregar cap exemplar a la policia, per estar completament agotada la edició. Si haguesin esperat més estona a denunciarnos, haurien pogut quedar-se tot el tiratge que anavam a disposar, a fi de servir las nombrosas comandas que de tot Catalunya 'ns han fet y que are hem tingut la desgracia de no poder servir.

No podem avensar més detalls perque a l'hora que escrivim aquestas ratllas encare no hem anat a declarar. Ja'ls en enterarem més endavant.

Mercés a tothom

Mercés a tots els que 'ns han felicitat per la nostra fulla extraordinaria y per l'actitut de LA TRALLA enfront de las actuals circumstancias.

Mercés també als volguts companys, que son en número inmens, que'ns han ofert la seva ajuda y cooperació material ab motiu de la penyor que'ns han imposat.

Hem cregut que no deviam exigir sacrificis, que prou que se'n fan. Preferim no pagar y que tirin pel cap que vulguin.

Nos han dit que si no paguem pòden embargarnos y empresonarnos. Si'ns embarcan crech que tot lo que tenim no val pas cent duros, y si'ns empresonan... no més els haig de dir que'ls que fem LA TRALLA, a horas d'are ja'ns estém barallant per esser distingits ab l'empresonament.

Ab aquestas explicacions crech que'n tindran prou els nostres estimats companys pera no agraviarse si aquest cop no accèptem las sevas ofrenas.

No creyém menester assegurar de nou als nostres lectors l'esperit que'ns anima. En moments com aquest y en pitjors que's puguin presentar, nostre únich anhel es Catalunya, nostre sol guiatge la bandera gentil de la pàtria.

Per ella oferim llibertat y vida; per son triomf no es pas molt.

¡VISCA CATALUNYA!

¡Pobre home!

Escolta guerrero insigne
vina aquí clatell espés
vencedor en cien batallas
de... soldados de paperets.
General de l' antesala
de señyors de dons y des,
¿t' haurás cregut, poca roba,
t' imaginabas potser,
que 'l país qu' avuy trepitjas
es un país com el teu,
mancat de tota energia,
faltat de tot interés
per las cosas de la pàtria
y els avensos del terror?

Aquí som d' un altre mena,
aquí som un poble enter,
exents de chulo-manias
de similor y quinqué,
y galons y coloraynes,
que son la febre corrent
del país que representas
boy fent pàtria de doublé.
La gent que tu coneixias
no son pas del poble aquet,
ja has notat la diferencia
pro no hi has sigut a temps.
Allí es fácil imposarlos
lo que 't passi pel barret,
allí ab un ordeno y mando
lograrás si molt convé
fer usar paraygua al poble
pels dias que está seré
perque allá es un país pobre
que ni te coneixements
de res que indiqui cultura,
de res que dongui progrés,
la voluntat es perduda
y segueix siguent l'etern
aspirant al sueldo fijo
qu' asseguri els cigronets,
y aquet poble no es el nostre
nosaltres tenim el ferm
predomini del que pensa
y trepitja el lloch sencer,
sentim amor a la pàtria,
som soldats del gran deber
de pujar amunt la causa
que 'ls catalans prediquém.
Tú, gallina castellana

ENCERT

—Hombre, Gutierrez; mira que dice aquí. S'ha... dallòs.

—Pues es cierto! Calla, ahora comprendo porque nos llaman los de la pudo.

tot això no sabs lo que 's;
d'aquí la teva façana
d'aquí el teu cop de valent
que fuig y gira l'esquena
si sent aprop els bolets.
¡No permitiré banderas
lo juro y lo cumpliré!
Y veyent que 'l poble s' alsa
y 't planta la cara, ofés
en lo més sagrat que guarda
t' escorras com un beneyt
y t' espantas y tremolas
y no gosas fer res més
que denunciar a LA TRALLA,
recullintnos els diners
que 't demana la gran gola
del govern dels desacerts.
¿Y això es el gran cataplasme,
això es l' esperat remey
al teu honor ofendido
de guerrero patrioter?
Vaya, vaya, poca pena
no segueixis, dimiteix
que si 's pot multar LA TRALLA
revenjantse a cop calent
dels que 't fan aquesta nosa
¡tingas sempre per entés!
que la bandera gloriosa
que nosaltres defensém
no s' arria a Catalunya
sense com vá ni com vé,
y això, gran cobart, et consta,
diumenge ho vares saber.

PEP DE LA TRALLA

CONTRA-MANIFESTACIÓ

Se parla d' una manifestació que tindrà lloch el diumenge, consistent en posar banderas espanyolas als balcons, pera contrarrestar la actitut nostra del passat diumenge.

Sembla que aquesta idea ha sortit de LA Perdida. Ens en alegrém molt.

Heus aquí LA Publicitat fent el joch al representant de la Monarquia centralista; heus aquí als avensats y als demócratas, posantse a cooperadors d'una obra autócrata y absolutista. Heus aquí sumisos y llépols fent la banda del monárquic espanyol Sr. Fuentes. Els revolucionaris de cartró, els que han d'enderrocar el régim, els que's posan a la boca a tot'hora els sagrats incòmpresos noms de democracia y llibertat, s'han posat contents perque un autócrata dictava ordres completament draconianas y acordan ajudarlo; y'ls que segueixen en Lerroux esperant que'ls durá a la revolució, no sols no protestan del paper que'ls hi fa fer condhintlos al Coll a fer una ignòscantíssima revolució de pá y pernil, sino que'l secundan en sa obra monárquica, tal com el varen secundar quan la vinguda del Rey d'Espanya, tal com el secundaran en tots sos actes convinguts ab governadors, ab governs, y fins d'acort ab las altas esferas de la Monarquia.

Això es llastimós y dona una clara idea de la feyna que ha de fer el Nacionalisme pera treure als obrers d'aquesta esclavitut a que s'han deixat caure, la esclavitut pitjor que pot haverhi, la de rendir homenatge a un home y y posar a sa disposició fins la conciencia, que es lo que més lliure han de tenir els homes que vulguin fer respetar sos drets.

Si la obra d'en Lerronx fos essencialment revolucionaria, no la atacariam. Els pobles a voltas y en determinats moments necessitan de la revolució, y creyém qua si avuy no fos hora, ha de venir necessariament un dia en que sia precisa a Catalunya una acció en aquest sentit.

Per això deplorém la comedia ridícula que'n Lerroux obliga fer als nostres honrats obrers. Se'ls ha fet seus (no pas tots) predicantlos odi a desdir; se'ls ha fet seus prometent la República a plaso proper; se'ls ha fet seus prometent que a no trigar fariam la gran revolució; se'ls ha fet seus fent veure que aixis tots junts constituïrien una forsa popular invencible, y quan ja'ls

ha tingut seus y s'ha convensut de que'ls tenia tots en un puny, en lloch de donalshi la República, en lloch d'enderrocar las tiranías del régim, en lloch de durlos a la revolució, ha parlat desde las columnas del seu periódich-gazeta y ha dit ab arrogancia de tirá y ab més autoritat que un monarca, "Compañeros, unidos todos como un solo hombre; con el corazon dispuesto a todo, con los brazos nervudos y viriles, con el pecho hacia fuera y dispuestos todos a la lucha, vamos, corramos, todos hacia el Santuario del Coll a celebrar una merienda."

Y'l poble obehintlo hi anirá y brenará proporcionant un bon negoci als que posan cantinas, que en realitat son els reys de la festa.

Y encare aquesta brenada no fos més que un acte d'esbargiment no tindria res de particular que'ls obrers hi anessin. Pero lo inconcebible, lo que no te explicació possible, es que'l nostre poble, ó mellor dit part del nostre poble que sempre doná prova de serietat, que ha de recordar que setanta anys enrera els seus pares se batian ab las armas a las mans a la primera vergassada governamental, que en tots temps ha sigut irreconciliable enemich de la tiranía y de la imposició, s'avingui a secundar la actitut d'una autoritat monárquica y dictadora, en un cas en que aquella s'oposava a la lliure expansió d'un sentiment honrat.

¿A qué obehix això? ¿Com es que 'ls obrers que quedan admirant la bona vida d'en Lerroux no segueixen als bons obrers que ayments de sos drets individuals y colectius s'apartan del home que en lloch de durlos a una acció viril, els porta al Coll a brenar?

Es molt senzill. Els nostres obrers son créduls quan se sab interpretar sos sentiments. En Lerroux ha fet un estudi d' això y 'ls dona per la banda. Els hi ha parlat de tot lo que'ls agrada y ells ab el desitj de sortir de sa situació penosa y ab l'afany de lograr que's respectin sos drets, han cregut al home que'ls predicava constantment ab elocuencia y coratge y no te res d'estrany que se l'hagin cregut en els primers moments. Pero lo inconcebible es que ab tant de temps que dura la comedia no se n'hagin adonat tots, y si be ja son molts els que se n'apartan son molts els que hi quedan encara, entre ells tota la colonia d'obers castellans, que poden esser tan honrats com els nostres, pero que en realitat els hi convé fer costat a n'en Lerroux a fi de que'ls obrers catalans no s'adonguin dels perjudicis que'ls hi causa la seva seguida invasió, puig avuy pot assegurar-se que sense aquesta intromisió no hi hauria ni un obrer catalá sense feyna.

Se podria parlar molt d'això, y seguirém parlantne. Avuy nos limitém a assenyalar la equivocació de la nostra classe proletaria, seguint a un home que després de set ó vuyt ó més anys que promet cosas, ha arribat tot just a organitzar un berenar al Coll, y a ferse ell un modo de viure cómodo, sense tenir de llevar-se a l'hora que'ls obrers s'han de llevar.

Diumenge vinent se veurá l'inesplicable cas de veure la Democracia als peus de la monarquia. El poble no n'es culpable. Els que a costa del poble viuen si!

Sortiran banderas espanyolas anteposantlas a la gloriosa bandera catalana. Las banderas que s'issaven en els barcos que duyan milers de germans nostres a una mort segura, serán issadas en els balcons dels que's creuen esser republicans demócratas. Els castellans tots, empleyats, militars, recaudadors de cédulas y de contribuciones, policías, en fi, tot l'exércit burocrátich que vetlla per la Monarquia anirán de brasset ab els que s'han declarat mil cops antimonárquichs.

Els obrers que no vegin aquesta anomalia, els que no s'adonguin de que s'está jugant ab ells d'una manera humiliant, que no demanin justicia ni reconeixement pels seus drets. Que s'aconsolin sempre a suportar la tiranía de la organizació social d'are, y la tiranía que'ls vividors exerceixen sobre la seva conciencia.

GNOM

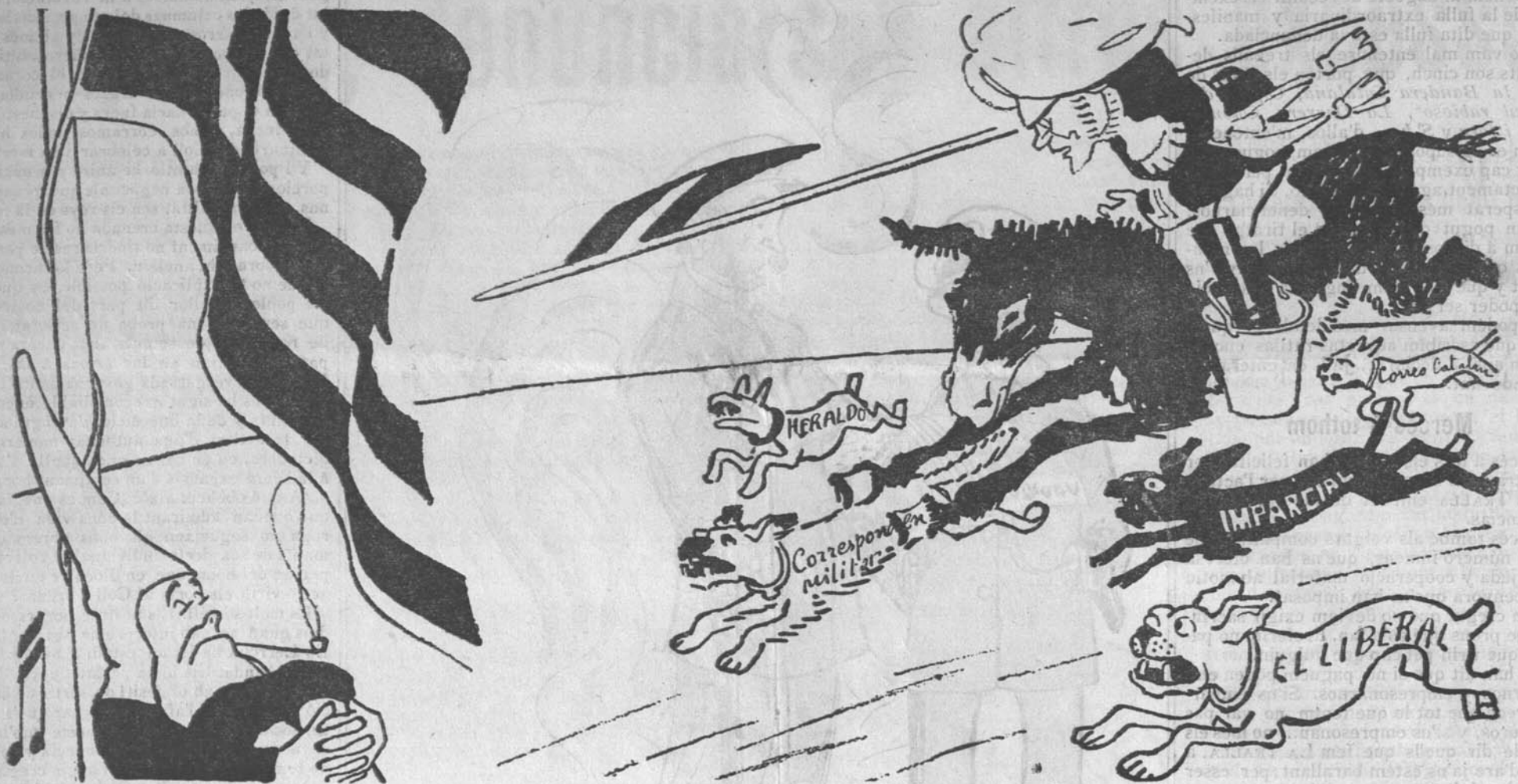
FILOSOFÍAS TÓXICAS

L' «acción» de Vallcarca (1)

Clarejava tot just, quan els pacífichs vehins del barri de Vallcarca varen pronunciar, a la claror del nou día, el primer badall. Arrossegant els sabatots y fregantse encare las lleganyas pujaren al terrat, d'hont se dominava la vella ciutat que'l sol impertinent comensava a descobrirne 'ls misteris; y donantse 'l bon día uns ab altres, issaren, ara, ab més satisfacció que altres diumenges, la senyera barrada, l'emblem de la nostra terra, que te lloch d'honor en aquell aplech de torretas asseguradas al peu de la montanya. L'espectacle era esplendent. Las banderolas anavan multiplicantse y onejavan ab la fresqueta suau de la matinada.

(1) Això es lo que hauria passat l'últim diumenge a no haverse resolt la crisis de las monetas. El modern dictador del vent, vidi, vinci, va encarrregar d'abastar la vella ciutat.—Bale.

Famosa hassanya

Con furia sin igual y santo enojo
arremetió valiente á la bandera

Feya la visió d'un campament de tons alegres, y centinellas ab mánigas de camisa: tot respirava pau.

Alashoras se pogué veure en un dels cimboris de la vella ciutat, un home ab una gran ullera, dirigintla frenèticament á n'aquell bari pintoresch y de bonhomia. Era'l general Bum-Bum que no havia encare acluat l'ull. Tenia noticias certas de que's tramava una insubordinació cap als aforas, y la cremor, que ja li rebullia per dintre, va aumentárseli al veure aquell be de Deu de groch y vermell tant ben recompartit en una sola pesa. Personas que poden assegurarho, diuen que va llensar un renech dels de tarifa doble, y que, casi rodolant pels esglahons, va baixar la escala, entrant al despaig trayent foch pels caixals. Tots els timbres de la casa varen sonar alhora, y un exèrcit de policías endormiscat va formar-se en duas rengleras al llarch de la sala.

—Soldados!—va exclamar ab alterada veu.—
Ha llegado el momento de defender el nombre de la Patria que un puñado de filibusteros está manchando en estos instantes. El deber os llama. Nuestra santa madre espera de vosotros. Tenéis la integridad Nacional en vuestras manos!—els guinillars s'apressaren á cloure las mans, hont hi guardavan el cigarro interromput.—Acudid! Acudid á Vallcarca á desgarrar esos trapos que pretenden manchar nuestro pabellon! Traedme esas banderas!! Que quiero comer banderas catalanas!!! Por la Patria!!! Marchen! Ar!

Y'l petit exèrcit anà de tomballons escalas avall. Ab la por d'una nova multa arribaren á Vallcarca als deu minuts, regalimant de suor y mitj descalsos: havían deixat las solas al Passeig de Gracia.

Els pacífichs vehins, que tranquilament prenián el xacolate á fora'l jardinet, varen sorprenders al veure l'invasió d'aquella gent que sabre en mà cridavan desaforadament, trencant el silenci poètic d'aquell matí de festa.

—Adonde... adonde... están esas banderas!—cridavan esbufegant.

—La llave de la azotea... venga la llave!

—No cridin, no cridin, prenguin asiento—van fer cada hū de per sí els pacífichs vehins d'aquella barriada.—Diguin, qué se'ls ofereix?

—Venimos á llevarnos esas banderas!

—Ah, no! aixó, no!

—Que las quitaremos!

—Que no las quitarán!

—Vengase usted conmigo!

—Ja hi estém anant.—Y tirantse assobre l'americana d'estar per casa y un barret de palla torrat del sol, cada vehí seguí al enfurismat guindilla, fins que al ser als Josephets, van reconeixers tot el vehinat. A cada torreta havia passat la mateixa violenta escena, y á tots els bons vehins se'ls havia ocorregut la mateixa pensada.

Y quin riure al trobarse reunits!

Els pobres guindillas se miravan esverats y no sabian com compóndresselas ab tanta gent. Y'ls pacífichs vehins de Vallcarca, celebrant l'acudit ab gran gatzara, anaren baixant cap á la vella ciutat, parant la atenció dels vianants que no sabian explicar-se el qué d'aquella manifestació que omplia de banda á banda l'ample Passeig de Gracia.

Y aixis arribaren davant l'edifici del fogós general, que, ab el rellotge á la mà, anava y venia nerviosament pel llarch de la sala esperant el resultat d'aquella "acción", que havia de salvar la Pàtria.

Aixis que s'obrí la mampara donant gas al diligent Menéndez s'hi abalansá, va ullaarlo de cap á peus, y exclamá ab veu de tró:

—Y esas banderas?

—Mi general...

—Traeme las banderas! Dónde están!

—Mi general, las banderas no se han tocado.

—Voto á la suegra de Satanás! Pues de qué servís vosotros, imbéciles estúpidos?

—Mi general, traigo presos á sus propietarios.

—Que se les fusile!! Que suban!

—Mi general, no pueden subir.

—Quien se atreve á replicarme ¡Cincuenta días de haber!

—Mi general! que son más de cinco mil!

—¡¡¡¡¡!!!!

Y com una exhalació obrí'l balcó d'una revolada y va quedar-se aterrat davant l'imposant manifestació sense fi visible. Aixis que'ls manifestants s'adonaren de sa presencia esclataren en un gran aplaudiment y van sentir-se una selecció de Bibas que feyan partir de riure. Allavors el pobre cónsul va deixar caure 'ls brassos, y groch com la cera y posantse una mà al ventre, entrá altra volta á dins á desfogar ab candentes llágrimas el seu orgull abatut, las sevas intemperancias acorraladas. Y al passar pel recibidor hont la criada fregava las rejolas, va entrebancarse ab la galleda costant grans treballs el tréurerli la cama dreta.

Els pacífichs vehins de Vallcarca s'entornaren amunt, vessant joya y entrellassantse uns ab altres, victorejant el seu dret que'l pobre home no pogué torce, y enlayrant ben amunt y ben adressada la bandera gloriosa de las quatre barras.

Darrera d'ells seguía el carro d'un drapayre empavessat ab una bandera gualdo roja, descolorida y plena de surgits, servint de pabelló á la mercaderia que ab grans crits pregonava 'l carreter:—Draaaaaps... y ferro vell!

Y aquesta fou la gloriosa y assenyalada "acción" de Vallcarca.

REDENA

¡¡¡QUI PARLA!!!

A D. Alexandre Lerroux

Hoy salen al sol las banderas catalanas, gualdas, rojas, flamigeras al ondear del viento, como llamada de un fuego provocador, amenazador.

No son una injuria y lo parecen. No son una amenaza, porque detrás no hay nadie, ni coraones ni coraje, ni hombres ni nada; y si acaso hay algo es la bandera blanca que pide clemencia, ó la bandera sucia que pide intervención.

Vaig sentir aixó mentres escribia la adreça d'una carta y sense acabar vaig alsar el cap y dirigintme al qui ho llegia pregunto:

Quí ho diu aixó?

En Lerroux, se'm respón.

En Lerroux! ¡Qui parla!

L'home sense paraula. L'home sense conviccions que ha reculat cobardament sempre que'l company Llangort l'ha cridat al terreny de la discussió. L'home que pera guanyar partidaris ha anat saltant del anarquisme al republicanisme centralista y d'aquest al federalisme. L'home, en fi, á qui vaig coneixe en un meeting prometentme una entrevista pera discutir de catalanisme y á la qual no ha acudit encare.

Y aquest senyor es qui s'ha posat are á expendre patents d'home, ell, que figura de hombre tiene y que sab que no basta llevar pantalones para ser hombre.

Créume, Lerroux: pera posarte á jutjar si'ls altres son ó no son homes es precis haver conquerit pera sí aquest titol, y tu, per are, no l'has pas afanyat. No; no l'has afanyat porque no's pot creure home qui dona día y hora pera entrevistas y no hi compareix; no's pot creure home qui després d'aquell "nadie lo dirá impunemente", se queda ab las mans á la butxaca devant dels articles de LA TRALLA; no's pot creure home qui després d'haver insultat á la guardia civil fuig tant bon punt veu la sombra d'un tricorni; no's pot creure home qui promet com tu ho feres ab els de Premia de Mar assistir á un meeting pera controversiar y no s'hi acosta.

¡Qui parla! Parla de banderas y de que darrera d'ellas no hi han homes, ell, el redemptor, l'home republicá, el cap de colla, que anant en manifestació seguit de republicans, á portar coronas á n'en Prim, enarborant ell, en Lerroux, la bandera republicana, al ser á la Ronda de Sant Pere la abandoná llensantla al mitj del carrer y amagantse ell en una escala, á la primera empaytada dels civils, mentres un catalanista del Poble Nou, que está disposat á dirho y explicarho ahont convinga, la recullia del carrer sense por als civils ni als trets, y la portava á la escala ahont en Lerroux era, el qual li prengué de las mans dient ¡venga, es mál quan ab tanta por la havia llensada, demostrant realment que duya

calsas el portador de la bandera, pero d'home no'n tenia més que la figura.

Y are si desitjas convèncet de que hi han homes darrera la bandera catalana, que no es injuria ni amenssa, sinó senyal d'aspiracions justíssimas, jo surto del seu darrera y t'ofereixo demostrarte lo equivocat que vas.

Acceptas?

Per quin día?

A quina hora?

Ahont?

Y no't creguis que sigui difícil demostrart'ho.

Ni tan sols calen trastes.

Las mans son prou.

Y quan no, ja n'hi ha prou y fins ne sobra ab un bon samalé que es cosa ben catalana.

Quín día?

A quina hora?

Ahont?

JOAN LLORENS
(Del «Centre Catalunya»)

¡FORA CARETAS!

Pera «El Liberal»

Una vegada més s'ha posat de manifest la mala fé d'aquets diaris qu'anomenantse lliberals y amichs del obrer, no poden ocultar, tractantse dels catalans, el verí qu'alimentan en sos cors.

Si tinguessin una mica d'amor á Catalunya, bastaria que, al menys, diguessin la veritat en sos escrits pero seria esser massa noble, y ab aquesta gent buscarhi noblesa es com buscar una agulla en un pallé (aixó, á pesar de la Hídalguia).

El Liberal en Barcelona, al fer la ressenya de la protesta de las societats catalanistas, que va tenir lloch lo diumenge passat, titula son article Fracaso catalanista, respecte del qual sols vos diré que tingueu la gran paciència de llegir-lo, porque en ell demostra tot l'odi que contra Catalunya sent.

Vosaltres, republicans no catalanistas que teniu sempre en los llabis els mots de fraternitat, igualtat, etc. etc. us dihem una vegada més que no la coneixeu ni l'heu coneguda may, ni sabeu el respecte que mereix una cosa tan sagrada com es la nostra bandera, sota de la qual y ab lo pit plé d'energía hi han anat cayent infinitat de martres.

Heu vingut á Catalunya com els pobres emigrants, que no poguentse guanyar la vida allá ahont han nascut, la cercan siga hon siga. Pregonant sempre amor al obrer unas vegades y altrás incitantlo al extermini, pe'ls vostres fins particulars, l'heu explotat y seguiu explotant-lo, tergiversant los lemas d'amor y llibertat, y encara voleu que se us respecti? per aixó fa falta que torneu á neixe, us tregueu la careta y

d'un bon defensor d'Espanya

Y por poco el valiente queda cojo
donchs els peus van quedarli á la galleda.

us eduquin á la catalana, perquè sou educats á la espanyola.

Pero tingueu per entés que no sortireu ab la vostra; podrém tardá més ó menys temps, mes tart ó d'hora, el poble, el verdader poble, s'anirà convencent per sí mateix de la distancia que hi ha d'acatá las ideas d'un partit que té per quefe á un home indiscutible y al mateix temps insubstituible (segons vosaltres) y qu'ha de ferli tot sovint reverencias torsant l'espinada, y las nostras qu'es un moviment nacionalista, que no té cap quefe, que cada hū es amo de sí mateix.

No basta aixó d'esser foraster y ab la capa d'amich llessar á cada moment bocadas d'esperit catalá, perquè'l vostre el teniu castellanisat y no més podeu anar de brasset ab tota la gent fracassada y tot lo que representi mando; aquí l'home, per guanyarse la vida, té que trevallar, y vosaltres feu lo contrari, xuclant la sang del que trevalla, y aixís qu'arribeu á n'aquet poble us quedeu ab la boca badada, al veure qu'es completament distinta la vida de Catalunya que la d'allá hont veniu, qu'está empestat de toreros, polítics fracassats y generales vencedores en mil combates.

Si tinguessiu una mica de vergonya, ¿no n'hi ha prou ab aixó per fer causa comú ab nosaltres? pero com deya, teniu l'esperit castellanisat y d'un esperit castellanisat no'n pot sortir res de bo pera Catalunya!

Vaja, ¡treyeuse la careta! Us coneixém!

PERE PLANA GIL
(Obrer tipógraf)

PERA "EL CORREO CATALAN"

La *gazeta dels xapas* d'aquesta ciutat te la ceba d'ocuparse sempre dels catalanistas, sent aixís que tanta feyna te en arreglar els assumptos del partit del R. de las húngaras.

Ab motiu de la manifestació de las banderas del diumenje passat, diu que va resultar un verdader xasco, ja que ni els mateixos catalanistas van secundar l'acort de las societats nacionalistas.

Si dit paper tingués més bona informació, que are no pot tenir á causa del escás nombre de suscriptors ab que conta, sabría que l'acort pres per las referidas societats va ser d'issar la bandera catalana en sos respectius locals, sense fer esment dels particulars. Si alguns d'aquets van volguerse adherirse á la manifestació va ser per voluntat propia, no degut á cap consigna.

Ja veu, donchs, la *gazeta carlina* que haventse realisat al peu de la lletra l'acte acordat per las entitats nacionalistas es necesita poch calestro per dir lo que diu ó vol fer creure als seus escasos llegidors.

El tal xasco sols existeix en lo cervell atrofiat del seu pobre director, qui incapás de sal-

var al diari del naufragi que se li avehina, las emprén diariament contra els catalanistas com si ells tinguessin la culpa de que li hagin rebaixat de deu duros el sou, de manera que si avans ne guanyava 40, are no més ni donan 30 ¡Ab aquet pas ab el temps guanyará un jornal de manobre!

Per trobar xascos fenomenals no hi ha com recordar lo que'ls va pasar en las eleccions de diputats, que apesar de fer venir exprofés al incommensurable Mella van arribar á recullir ¡5000 vots! sent aixís que els infelissos confiavan que tots els catòlics de Barcelona votarian el seu gastament de candidatura.

Per xasco ben gros no hi ha com esmentar lo que'ls passa ab la seva *gazeta*, que apesar de ser l'únich diari catòlich que es publica á Barcelona, s'han d'acontentar ab una llista de suscriptors tan extigua que'ls obliga no solzament á rebaixar el sou del director, sino fins á despedir al pobre empleat que feya els rebuts y las faixas!!

Per xascos grossos es el que experimentan els pobres accionistas, cada mes quan passen comptes y observan que el déficit mensual en lloch de desapareixe, va augmentant d'una manera assombrosa, de tal manera que ja no hi valen las inyecciones de metálich que hi aplica aquell senyor gros...

Creguins S.^a *Gazeta dels xapas* no se'n ocupi tant dels catalanistas, que l'única cosa que logrará será perdre mes suscripciones.

Si degut al poch personal ab que contan no saben ab que omplir el diari, entretinguintse reproduhint las retractacions de'n Jaumet (que per are no venen) ó be refutant els escrits del P. Corbató ¡que ja os dich que teniu feyna per temps!

JOSEPH M.ª VIRGILI
Dependient de comers

Pera "La Publicidad"

No sempre hem de seguir satirisant sense rebre la teva resposta. Ja havém demostrat prou que sou lo suficient temerosos pera no respondre á nostres atachs fonamentats. Hi ha ocasions en que la má que ha pres la ploma pera respondre ab fermesa á vostres insults de dona, está disposada á obrirse pera assenyalar ab sos cinch dits la única, la sola marca d'honradesa que podeu mostrar, la honradesa d'una má nacionalista, d'una má que obra ab impuls d'un cervell que trevalla pera'l deslliurament del poble esclau avuy d'un régim centralista, com ho fora demá d'un altre régim centralista també y més execrable encare perquè amagaría sas maldats dessota'l mantell de la democracia, de la República.

¡República! Si pogués encarnarse, enorgiria de sentirse nomenada pels actuals ho-

mes de *La Publicidad*. Diguen que nó, y vos demostraré la veritat de nostra asseveració ab el sol fet de que's negan y s'han negat á fer conxorras ab vosaltres els homes que senten la República de debó, que la volen honrar y quedar ab ella honrats, que la desitjan y la esperansan, que l'han desitjada y esperansat pera'l be del poble, ab el convenciment, ab la creensa certa ó equivocada, que aixó nó ho havém de discutir are, — de que Ella seria portadora de beneficis pera'l poble que la gaudís. Que ho diguin las respectables cendras del venerable Pi y Margall; que ho diguin els Zulueta y els Azcárate; que ho diguin els 11.000 electors que varen deixar de votarvos en las darreres eleccions, y als quins s'hi ha de afegir l'estol immens de castilas que vos votaren sols perquè penseu en castila. *La Publicidad*, al donar compte de la penyora que'ns ha sigut imposada pel representant de la Monarquia, que ella diu que vol enderrocar, ho fa en aquesta forma:

Por faltar á la decencia pública, el Gobernador civil impuso 500 pesetas de multa á un papelucho regionalista.

Llegiuho, catalans: vejeu com vol tractar de *papelucho* al periódich en quin nom se va anar á reptar á controversia á n'en Salmeron, la miloca, l'enganya-tontos que els de *La Publicidad* tenen á Madrid pera fer creure als catalans inconscients; al periódich en el que hi han redactors que han retat mil cops á discussió á n'en Lerroux, Junoy y altres.

Mil vegadas hem sentit dir á obrers desenganyats dels homes de *La Publicidad*, que aquestos, á la fi, haurán d'hure justícia dels mateixos que'ls haurán seguit ab inconsciencia. Aixís ho creyem nosaltres, mes avuy, que son ja á milers els que s'acoblán á nostre moviment nacionalista, avuy que ovirém un horitzó de llibertat ben proper; avuy es ja hora de dirlos:

Nó, no ho permeterém que sia en revenja del engany la vostra cayguda; ella ha d'esser en justicia, y aquesta som els nacionalistas els que la farem.

K. TA. LÁ

¡Cobart!

D. Emili Junoy y Gelbert, ex-pendona de las profesos religiosas á Manresa, ex-secretari de la Joventut Católica, pastelejador ab els Planas y Casals, adulador y glorificador dels Portas y Marzos, atiador del extermini dels cubans y filipins, panegiricador de las bigarrías y heroicitats del célebre general Weyler, assiduo concurrent de tots els cafés cantants, abonat en tots els burdells d'allt preu, diputat per Barcelona (pera vergonya y es-

carni de la Llibertat), ha dit, referent á la cuestió de las banderas, que'ls nacionalistas no eram capassos de fer cap acte de seria protesta, perquè'ns falta valor y que som unos chiquillos cobardes.

Donchs be; aquí'l que no té valor per res, es D. Emili Junoy y Gelbert, el mateix subjecte que may ha acceptat cap controversia ab els catalanistas que l'han desafiat; y si alguna vegada ha dit que acceptava, quan ha arribat la ocasió se n'ha desdit, com per exemple á Sant Vicens de Torelló.

Per lo tant, aquí no hi ha més cobart ni més poca paraula ni més barra que D. Emili Junoy.

Si lo dit li cou que s'hi posi fullas, ó sinó ja sab ahont som, sempre disposats á demostrarli que'ls chiquillos catalanistas tenen una historia més neta que ell, més rahó que ell, més vergonya que ell y més valor en tots terrenos que ell.

Y aixó que no fem del ofici de revolucionari (?) com ell, ó sia com el cara-girat D. Emili Junoy y Gelbert.

PELEGRÍ LLANGORT

Patria y Monarquía

Tal es el lema proclamat per nostre governador general; y nosaltres en quant ho vam sapiguer ja tot seguit vam dir que la tal Patria y Monarquia las voldria fer sobre las nostras costellas.

Perque, á pesar de que també l'ideal de Patria es el que guia nostras aspiracions, no obstant l'enteném d'un modo molt diferent de la gent que de Madrid ens envian pera fer nostra felicitat.

Pera ells la Patria es el centralisme, l'agarrament de las nacionalitats, el despotisme de la meseta central sobre tots el habitants de Espanya y si pogués de tota la humanitat y fins de tot el sistema planetari. Com més gent hi hagi baix son domini, com més esclavatge, com més tirania y menys llibertat tingan las nacionalitats, més Patria haurán fet. No importa que'l poble plori, que passi fam, que se agiti fins entre'ls lligams del centralisme, com més estrets sigan aquets més Patria hi haurá.

En cambi nosaltres tenim de la Patria una idea molt més modesta, però també més democrata, més liberal.

No enteném per Patria lo desitg de dominació, sinó la justa pretensió de no ser cohibits ni destorbats pera poder enfilarnos vers las regions del progrés. No enteném per Patria la pretensió de que'ls altres pobles ens mantinguin, sinó que volém solzament mantenirnos nosaltres ab nostre trevall. No volém que la Patria serveixi pera farnos ministres, ni delegats, ni governadors, sinó solzament pera deixarnos trevallar per cumplir nostre deber de ciutadans.

Jochs de banderas

El cubà.—Y vols dir que vosaltres vos proposeu arribar fins ahont hem arribat nosaltres?

El català.—Ja hem arribat més enllà. Vosaltres vareu issar la vostra bandera al Morro de l'Habana. Donchs nosaltres l'hem issada als del Manantiales.

PERA'LS OBRERS CATALANS

En Lerroux autonomista

En Lerroux ha complert per primer cop a la vida. Ell va dir que seria'l primer autonomista, quan ell ha sigut el primer detractor de aquesta forma democràtica del governament dels pobles; ell va dir que seria'l defensor de la bandera catalana, quan ell ha sigut son primer enemic, el que l'ha ridiculitzat, el que l'ha maltractat, el que l'ha insultat ab qualificatius denigrants com *pingajo*, *trapo sucio* y *pabellón del jesuitismo*.

Així com es D. Alejandro Lerroux no ha deixat pas de veure que'l nacionalisme entrava, y de ferm, dintre de las masses obreres de Catalunya. No li ha passat despercebut al polítich aprofitat que ab tot y las calumnias ab que s'ha volgut fer antipàtich l'ideal nacionalista, l'obrer comença a veurehi clar y va enterantse de que es una ridícula defensa drets individuals sense preocuparse dels drets colectius. Ha vist que d'ensà de la Assemblea de Barcelona en la que la Unió Catalanista proclamà'ls drets dels homes fundantlo en la llei natural y en el dret dels pobles, els obrers conscients comensaven a sentirse atrets cap al moviment nacionalista que es la idea moderna, l'ideal progressiu, la veritable reorganització social dels pobles. En Lerroux ho ha vist y'n vol treure partit. No son ilusions nostras, sinó que son fets positius aquests del despertarment de la consciencia obrera. La manifestació del diumenge'ns ho diu prou. En la nostra redacció, en las Associacions y en la Unió Catalanista hi abundaven els obrers, més entusiastas que ningú, disposats a defensar la nostra bandera a tota costa. En las barriadas extremes nucleos d'obers associats baix la bandera del Nacionalisme no's cansan de propagarlo per tots indrets y ab ferma convicció LA TRALLA en la que hi forman obrers que a fors del convenciment escriuen; en el *Progrés* ahont s'hi acullen esperits avensadors; *Juventut* revista que té las simpatias de tots els elements d'ideals modernissims; "Catalunya Federal y son periódich que comprén elements republicans sustentadors del Nacionalisme; els Ateneus obrers ab sas escolas gratuïtas; els centres de dependents; las Associacions obreres nacionalistas de tot Catalunya, tot, tot es fors que tartó d'hora influirà en els esperits de la totalitat dels obrers catalans. Y fora de las organitzacions, es evident que en tots els agrupaments polítichs se comensa a tenir consciencia de lo que es el Nacionalisme, y avuy la generalitat dels obrers no tractan als nacionalistas com alguns anys enera.

En Lerroux ha vist que are estém als comensaments de la gran evolució que's prepara, y així com és ha pres l'aventatge. Y procurará tenir allunyats de nosaltres als obrers

incautes, dibentlosi que la autonomia que defensém nosaltres no es la bona, y ell se declarará super-autonomista, y autócrata com es, nos prohibirá estimar a Catalunya y no més podrà estimarla ell y'ls seus.

Així farà y així comença ja a fer.

Els nostres obrers el creuran perquè no'ns han llegit ni han sentit la veu del nacionalisme. Ell els hi dirá que lo nostre es causa de monjas y de capellans, y que lo que ell defensará es la veritat. Avuy ja declara que ell sol es defensor de la bandera catalana. Demà'ns insultará perquè la defensém nosaltres; més endavant ell se proclamará redemptor de la nacionalitat catalana.

Peró no cal indignarse. Els obrers catalans coneixerán tartó d'hora'ls seus devers envers la Patria, y així com fins are'l moviment republicà d'en Lerroux no ha passat d'esser un de tants moviments polítichs, ab visos conservadors y afinitats monárquicas puig encare no hem vist ni revolució, ni cambis radicals, ni garantías de próximas victorias será probable que s'encengui en els cors la flama de la veritat y sia llavors l'ideal nacionalista'l que mogui als obrers vers la consecució dels seus fins particulars tot lluytant pels colectius de la nació catalana.

Creym que en Lerroux juga ab foc. Ell es castellà y no's cansa en afirmar que lo que li dol més es no haver nascut a Catalunya, y es que ell la sent la nostra superioritat y'ns la enveja y la voldria per ell. Ay del dia que'ls obrers ne siguin conscients d'aquesta superioritat!

Els obrers catalans sentirán la veu del home que juga ab sos ideals. La mateixa veu que un dia'ls hi feya odiar la bandera catalana (que fou xiulada en el Paralelo); la mateixa veu que's reya de la Autonomia y s'alabava d'haver apartat als obrers d'aquest ideal sagrat, será la que are'ls hi predicará las excelencias de la autonomia *bien entendida*. Y'ls pobres obrers que encare no han arribat a volguer ser amos de sas propias conviccions, no voldrán adonarsen de que son un juguet d'en Lerroux, y'l seguirán per aquí com l'han seguit per allà, sense ni demanarli explicacions d'aquests cambis de criteri inexcusables.

Peró'ls obrers que animats per sos desitjos d'emancipació, els que de tot cor ens odiavan perquè'ns creyan un obstacle al seu triomf; els que aborrian la llibertat dels nucleos naturals perquè'ls hi havian dit que era endarrerida aquesta llibertat, aquests que se n'adonaran del cambi y voldrán demanarne comptes. Y com que'ls comptes no serán clars, vindrán las decepcions y'l veurehi clar; potser se deturaran a examinar de quina manera pensém nosaltres, que fins a n'en Lerroux ha arribat a inondar la onada del nostre pensar, y si així ho fan, si volen examinarlo'l nostre pensar, la vena caurá y triomfará la llum, mentres als vols del pastor falsari hi quedarán els enfosquits, els obtusos, els que ni la evidencia pot

convencer; els que han de menester el cervell d'un quefe pera que pensi per ells y per ells actui.

En Lerroux ab la seva oratoria, ab la seva desaprensió y ab el nom que s'ha fet, pot lluirse de debó predicant Nacionalisme; y quan ell se ne enteri del Nacionalisme, y llegeixi'ls debats y els acorts de las nostras Assambleas, y aprengui en l'esperit democràtich que informa'ls nostres principis, en lloch de donarnos la rahó perquè ell no es obtús y la veurá, s'apropiará'l nostre programa, hi donará un giro particular y's constituirá en inventor y propagador de lo que nosaltres fa anys que prediquem, de lo que es causa del despertar actual, de lo que ha arribat a omplir l'ambient fins al punt de pendre en l'esperit mateix d'en Lerroux.

Si així no vos fa veure clar, obrers de Catalunya, que en Lerroux vos ha portat enganys, ¡ni may! Nosaltres som la veritat y ell está empenyat en no deixarvosla veure. Nosaltres som els únichs progressius y ell vos n'ha apartat, nosaltres reivindicuem els drets dels pobles y dels homes y ell no ha volgut que ens escoltessiu. Avuy se proposa disfressarse ab aquesta veritat, ab aquest progrés y ab aquesta justicia, y així sol demostra que estima més el seu regnat que la d'aquests lemas sacratissims.

Ja que ell sanciona'ls nostres ideals ja sancionats, estudeiulos, fixeuvoshi y preneu partit. Si teniu conciencia no vos caldrá dubtar ni un instant.

FOLYTOR

PERA' L CONSUL

Sr. Director de LA TRALLA

Barcelona 25 Setembre 1905

Molt Sr. meu: Per si li sembla práctica vaig a exposarli una idea que m'ha acudit ab motiu de la multa de 500 pessetas que per *faltar a la moral pública* ha imposat lo nostre Trepoff al valent setmanari LA TRALLA.

La idea consisteix en copiar y publicar en lo mateix setmanari qualsevol dels molts passatges que al *Don Quijote de la Mancha* hi ha plens de las paraulas *cagar*, *hijo de* ... y altres per l'estil, per veure si'l senyor que tant nos ajuda, s'atrevirá a multar també'l llibre DECLARAT DE TEXT a las escolas d'Espanya.

Suplicantli'm dispensi l'atreviment de donar consells sense demanarmels, quedo de voste afm. S. S.

ARTHUR DOMÉNECH

En una paraula: vostés a la Patria li demanen tot y no li donan res. Nosaltres li doném tot y res li demaném.

Y tant es així que quan coneixeu que de la desintegració d'aquesta Patria, que a tot hora se posan a la boca, depén la conservació del vostre poder, no duptan en ferne trossos y escamparlos arreu, ab tal que'n quedi encare per ells un bon tros, ahont puguin continuar exercint el seu cesarisme. Y de que no exagero ne son testimonis els homes que ocupan el poder actualment, que tot cridant ¡Viva Espanya! abandonaren las Filipinas, no pera evitar novass pérduas (perque ja res quedava per perdre) sinó pera salvarse ells, pera evitar un possible daltabaix, que podria destruir tot son poder y espulsarlos de la direcció del Estat.

Y en acabat dieunos separatistas, vosaltres que heu separat tot lo que era possible separar!

Per aixó al saber que vostre lema era *Patria y Monarquia* ja'ns vam pensar que veniau ab ganas de pegarnos; porque fa molt temps que de Madrid sols venen demandas de diners y garrotadas.

Y Monarquia? sobres aixó encare'ns entendrémen menys que ab lo de Patria. Perque ¡mireu si n'hem rebut d'agravis de la monarquia espanyola! Desde la mort d'en Martí I, l'últim rey de nissaga catalana, els reys castellans que'l succehiren esgrimeren el punyal, abocaren las matzinas y posaren en joch tota classe d'intrigas, calumnias y falsificacions que redundavan sempre en perjudici de Catalunya. Conti quina simpatia podém tenir pels reys, quan encara no fa doscents anys que Catalunya en la guerra de successió, durant la lluita entre'l sanguinari y degenerat Felip V y'l desagratit y fals Carles III, fou abandonada pel segon y tractada ab tota crueltat pel primer; y si no'n té prou li recordarém totas las vegadas que'ls reys de la dinastia castellana han faltat a sos juraments de respectar y observar las llibertats del poble. Y a Barcelona venir a fer Monarquia. Apa... ¡Buenas!

No; els catalans sabem que'l lema de Patria (alias menjadora) y Monarquia no'ns ha de donar res, porque no aspirém ni tantols a una credencial d'escribent d'infim ordre, y, per lo tant, deslligats completament del món burocràtich, podém parlar clar.

Y si per cas no se m'ha entés prou be, allà va un paragraf d'un article meu publicat en el número 69 d'aquest mateix setmanari:

"Totas las frasses de clíxé d'a cuarto'l rengle, com *unidad del Estado*, *integridad nacional*, *testamento de Isabet la Católica*, *unidad de la Patria*, etc., etc., tot es hipocresia, camama, propaganda fúla; la verdadera causa es l'egoisme, l'ansia de facturarnos, ab crescuts ports a pagar a la arribada, empleats de totas menas y condicions. La bandera rojo-gualda la fan servir de tapadora de tantas miserias, y'ls crits de ¡Viva Espanya! ab que pretenen ofegar nostras veus son com els clams de las criaturas golafras, quan algú'ls fa acció d'enretiralshi'l plat ab que menján."

Més clar... aygua.

Y consti que aixó no m'ho han denunciat, però ab la afició que hi té vosté no'n responch de que no sigui tan *afortunat* aquesta vegada.

MARCEL RIU

Catalans

Quin goig que feya veure alguns balcons la diada de la Mercé; veure la nostra bandera issada no sols a las societats y centres sino també a casas particulars, donava al cor alegria y esperansa, alegria de veure que eran molts els catalans que protestavan de que haguessin pretingut arriar nostra hermosa y may prou lloada bandera l'honra de Catalunya, la gloria dels catalans.

Quin es el català que devant d'una protesta com la d'aqueix dia no sent batre el cor, no sent en ell una esperansa de veure dias mellors? qui es que no espera que Catalunya podrà com avans governarse tota sola?

Catalans treballem per la llibertat d'un poble; feu per una bona Mare tot lo que te dret a fer un fill, miréu que Catalunya plora al veure que encare te fills ingrats, de veure que no es prou estimada com se mereix.

Ja cada dia som mes a estimar a Catalunya, ja tothom se convens de lo que es, ja son ben poch els catalans que renegan de sa patria. Els que en renegan, els que voldrian fónclrela son els de fora: pero aquets que hi fa que no la vulguin, mentres la volguem nosaltres ¡ja n'hi ha prou!

MARIA PELLICER Y SALA

La nostra victòria

Si senyors, la victòria obtinguda pels nacionalistes catalans el passat diumenge fou gran, immensa, ab lo ben entès que'ns imposarem revolucionàriament.

Y qui no ho vulga creure que llegeixi lo següent:

"El dimars de la passada setmana lo Governador civil feu arriar algunes banderes catalanes de diferents entitats nacionalistes.

El dimecres se tornaren a issar en senyal de protesta, no poguent ferlas arriar totes perquè'ls locals estaven tancats y barrats; el mateix dia declarà'l propi Governador QUE NO PERMETERIA QUE ISSÉSIN BANDERA CATALANA CAP SOCIETAT, Y QUE SOLS HO PERMETIA ALS PARTICULARS.

Allavors las entitats nacionalistes, enteradas d'aquestas manifestacions, acordaren EL MATEIX DIMECRES issar bandera catalana a totes las respectives societats y no treurelas ni deixarlas treure per res ni per ningú, el pròxim diumenge. Y aixís ho ferem y aixís complirem. Qui no complí lo promés fou'l Governador civil D. Julio Fuentes, ja que'l DIVENDRES 46 horas després d'haver acordat tots els representants de totes las entitats no acatar ni obehir las ordres del Governador, surtis lo que surtis, aquest arronsava velas y revocava l'ordre que ab tanta arrogancia havia fet pública, donantse per vensut enfront de nostra actitud, declaradament revolucionaria; si senyors, revolucionaria.

Un acte de tan seria energia no l'ha fet de molts anys a n'aquesta part cap dels actuals partits polítics.

Nosaltres complirem lo acordat y la bandera honrada de Catalunya voleja ayrosa en totes las entitats nacionalistas tal com ho acordaren 48 horas abans que'l Governador civil deposés la seva actitud.

Aquesta es la historia veritat de la anomenada "cuestió de las banderas". En quant a la manifestació dels particulars cap acort ni cap treball se prengué en dita reunió encaminada a n'aquest fi. Els que las exhibiren ho feren per propia iniciativa; per lo tant es inútil que'ls gosos peters com El Liberal, representant a Barcelona del madrileny portantveu de las kábilas africanas, sense més finalitat que l'embutir al poble ab cursis ressenyas del crimen del dia ni més ideal que'l fer patria grande, descobrint segrestadas que resultan mentida, y El Correo Catalán com a bon súbdit de Carlos VII, subjecte descendent del butxí Felip V, y per llògica consecuencia enemich de Catalunya; es inútil, repeteixo, que tractin de desvirtuar l'acte trascendental que'l diumenge passat realisarem els catalanistes a despit dels uns y dels altres.

No obstant si'ls forasters de El Liberal y'ls carlins del Correo y'ls republicans-monárquichs de La Publicidad s'empenyan en veure una manifestació grandiosa de banderas catalanas, vagin, vagin (ells ray que hi tenen bo!) a veure al senyor Fuentes, y digantli que prohibeixi la exhibició de banderas catalanas, y allavors veurán els forasters mal agrahts que aquí viuen y'ls traydors de dins a casa, com no hi ha a Barcelona prou llaneta ni prou tela ni prou llustrina pera fer banderas, que al ensempe que simbolisan la llibertat de Catalunya, simbolisan també l'enderrocament definitiu del miserables dominadors de fora y dels no menys miserables traydors de dins, com per exemple El Correo Catalán y La Publicidad, que van de brasset sempre que's tracta de menyspreuar aquesta terra empastifada per sers que, com ells, la deshonran ab la seva existencia.

FIBLÓ

La policia á Catalunya

La policia á Catalunya pateix d'un mal d'origen pera que jamay pugui esser útil a la societat. La policia fou creada no ab el humanitari objecte de resguardar las personas y las propietats y persecució de lladres y criminals, no com a seguretat y garantia individual, sinó com a espionatge enfront de las personas no afectas al govern intrús de Catalunya. Per aixó aquest nom que deuria inspirar tranquilitat y confiança a las personas honradas, suscitá solzament ideas de terror, venint a esser el símbol de la persecució, d'empresonaments injustos, d'execucions criminals en els catafalchs aixecats en plassas y carrers en els quals foren arrossegats els bons catalans que ab el valor y la temeritat del més viu patriotisme's llensavan ardits a la lluyta ab la esperansa de reconquerir la independencia de la Patria.

Per tant no cal confondre lo que aquí fou y es encare avuy en dia ab lo que representa en las naciones cultas y civilizadas el cos de policia. Els separa la extraordinaria distancia que existeix entre l'afany de fer mal

y'l desitj pur y generós del be, entre'l frenesí d'un conqueridor a qui li sembla que qualsevol li ha d'arrebassar lo robat y la protecció paternal que un govern ben organitzat dispensa sempre als bons ciutadans y la seguretat que'ls promet pera'l seu complet benestar.

Avans de la creació d'aquesta policia, quan Catalunya encare's governava y quan encare no s'havia fet l'odiós escuarterament de Catalunya en "provincias", el servey de vigilancia l'exercian voluntariament honrats ciutadans, els quals desempenyavan el seu delicat càrrech ab el més gran y llohable zel, que com a centinellas de la tranquil·litat y del repós vetllavan a tot un poble que se entregava al repós ab plena confiança.

Cada mes, en una reunió de barri, s'escullia a la sort els vehins que devian prestar els seus serveys y aixís se veia igualment elegit el rich com el pobre.

Si s'hagués pres per mostra aquesta sabia organizació, reformantla a mida de las necessitats dels temps moderns, Catalunya gosaria avuy en dia d'un cos de vigilancia que fora la enveja de tot el món y que sens cap dupte'ns posaria a racer de tota tentativa criminal, puig foran germans nostres els que vetllarian durant el repós de cada dia, y no com are uns estranys que'ns envian de llunyas y axerrahidas terras, que no parlan ni com nosaltres, ni'ns tenen cap mica d'afecte ni consideració.

Es la continuació dels mals de sempre. Son els Governos, els enemichs eterns de Catalunya els que'ls trian, y aneu a sapiguer si de la tria lo pitjor es lo que'ns exportan ab el paternal intent de feros acostumar ab la desgracia.

El Govern del Estat espanyol devant de las protestas de tot Catalunya enfront dels criminals atentats de que son víctimas els catalans, ha promés enviarlos més policia. Tingueuho present obrers: Aquesta policia será com la que ja hi havia, será com aquella policia de que vos parlava al comensar aquestas ratllas. Empresonarà als que sustentan ideas contraries a las dels Governos, y aixecará catafalchs ahont s'hi executarán no'ls autors d'aquestas iniquitats, sinó a humils trevalladors defensors de Catalunya.

OSWALD

¿Comparém?

A Bretanya (Fransa) en una sessió del Concell General de Finister el dia 24 de Agost passat se va proposar subvencionar ab 1,000 franchs al fill d'un pescador per esser un dels mellors poetas bretons, y lo Governador proposá aumentar la subvenció a 1,500 franchs y al defensar la seva proposició digué "nostres idiomas locals no son despreciables, si no al contrari. que son cosas bonas de mantenir puig conservan l'ánima del país. Sempre, donchs, me trovereu a punt per defensar y sostenir tota iniciativa d'aquesta classe."

Es veu qu'encare hi ha Pirineus al menys per lo que 's refereix a Governadors.

AURELI CAPMANY

AMAGUÉU LAS CRIATURAS...

Donchs, si senyors. L'altra nit vaig tindre un somni horrorós, d'aquells que deixan una esgarrifansa als ossos y poruguesa a l'ánima que correnen.

M'havia mort, no recordo de quina manera. Y, per lo vist, no era jo sol lo cadavre, sinó que eram molts, y tots estavem estesos, esperant lo judici final, en una me-

na de Plassa de Catalunya, gran com una pampa ó desert.

No's veyia passejar un ánima per aquells vols; regnava arréu l'imperi de la mort y un silenci sepulcral deixava sentir de tant en tant un gemech d'algun company que arribava a las acaballas.

Jo no devia esser ben mort, quan ho veia tot lo que us conto. Y sentia una fredor, un gel que fins las dents me feya petar. Vaig provar d'abrigarme be ab l'americana, y, joh sorpresa! estava sense gech y hermillas, fins una corbata m'havien pres. Al company de la dreta lo deixaren sense pantalons y barret, y lo de la esquerra no estava millor, donchs jeya sense sabatas. A mi'm corpenia aquella estranya metamorfosis d'indumentaria.

Lo sol havia parat lo seu curs al bell mitj de la volta del cel y ja no escalfava: llurs raigs eran esmortuhts, sense calor, semblavan la groguenca llum dels blandons funeraris. Las palmeras que avans s'aixecavan dretas en aquella mena de plassa ó cementiri, apareixian are collortas y concirosas: també ellas havian rebut l'alenada de la mort ó del ensopiment. Los restants arbrets jeyan ressecats, sense fullas...

De debó devia ser la fi del món allavors. Res se bellugava...

Era un dia gris y de calma ensopidora...

Allá al lluny un aligot estenia son vol, passejant sas alas demunt aquella munió de cadavres... Y tant s'atansá l'aligot hont jo era que m'doná basarda. Me feu l'efecte de la visió d'un d'aquells monstres apocalíptichs, pero li trobava quelcóm d'estrany: hi veyia senyals de fesomia no desconeguda. Y tanta fou la por que m'inspirá, que del pregón del meu cor eixí un gemech ó badall.

Allavors sí que fou gran la meva estranyesa. Aquell corb ó aligot d'avans havia desaparegut y per l'ayre's gronxava un nuvol negrench d'una fetor d'infern. Demunt d'aquell campament de cadavres se passejava neguitós, ab ulls extraviats, com buscant al autor del badall, un tipo d'home ab lo mateix rostre del aligot. Aixó sí, anava vestit d'un modo estrafalari, ab pellingos de molts colors; duya al demunt del pit una cruz laureada, y als brassos y coll daurats y coloraynas; los pantalons no sé si eran vermells ó tenyits de sanch. La mà esquerra la duya tapant un estrip de las calsas y a la dreta brandava una espasa rovellada. Lo rostre del home-fera era d'aspecte sanguinari y repulsiu: tot ell respirava rabia y feresa.

Y passava revista buscant al mort que havia badallat. Ja s'acostava hont jo era, y l'perill m'inspirá una gran idea. Quan la fera passá ab pressa pel demunt las mevas camas, furgant y remenant, vaig ferli la trabeta y caygué ab terratrémol que despertá als morts.

Ab lo soroll vaig obrir los ulls y vaig trobar-me ben acotxat al llit. Tot lo del mal somni havia estat una pesadilla, y no m'explicava la causa fins que als meus peus hi vegí dos números del periódich LA TRALLA, ab quina lectura m'havia sorprés la son la nit passada.

Y lo que'm feu somiar ab tants morts y ab aquell aligot ó cuca-fera, fou alló tant valent del héroe de las patillas y de la roba bruta:

"Cuando arroje su espada por encima de las murallas... etc. y rompe con su férrea mano... etc. Cuando la patria lo llame y él la salve, los que hacían periódicos para ludibrio de los soldados españoles y que aún siguen molestando al ejército

punzándole, serán despedazados por las garras del león dormido."

Aquí'l tenen al papu, amichs de LA TRALLA. Amaguéu las criaturas...

AGUSTÍ NAVARRA

Andes (República de Xile) 8 Juliol 1905.

¡Catalans indignes!

Son els que diumenge al issar la bandera Catalana en lo carrer de la Neu de Sant Cugat, prorrumpen ab insults y blasfemias, dignes de sers incivilisats, dignes de gent que sols mereixen lo despreci de tot bon Catalá.

Si al blasfemar de la bandera Catalana ab sa propia llengua sabessin lo mal que's fan, de segur que la cara'ls cauria de vergonya, perquè'l Catalá que a sa patria insulta, es indigne d'anomenarse com a tal.

J. BARBERA

(obrer)

La nostra superioritat

(Continuació)

Decíamos que en en nuestro país han nacido instituciones que han copiado otros que a los catalanes se deben muchos inventos que prohibieron más ó menos tarde otras naciones, y que finalmente a los catalanes se debe la iniciativa en muchísimas cosas, de algunas de las cuales daremos noticia a quien no la tenga...

El primer código consuetudinario completo que aparece en Occidente obra fue de los catalanes, y lo compilaron en Cortes don Ramon Berenguer I apellidado el Viejo y los próceres del Condado, en el año 1068 segun unos, ó en 1064 segun el sentir de no pocos. Ese código revela mucho saber en sus autores, y los catalanes se rigieron por el durante siglos, y hasta nuestros tiempos ha durado su observancia.

Tambien en el órden mercantil los catalanes han sido en Occidente los primeros legisladores y los únicos hasta muy modernamente.

En efecto; ¿quién no tiene noticia del código llamado Consulado de mar ó Consulado de Barcelona? Ese código fué la base de la legislación marítima en la edad media, y adoptado en todas partes como el derecho común moderno de la jurisdicción mercantil....

Las naciones europeas que ostentan hoy más numerosas escuadras estaban entonces en un atraso tan grande que parece increíble. Fijándonos en Inglaterra, reina hoy de los mares, debemos dejar consignado que el primer buque de guerra que tuvo fué el "Grande Enrique", construido por Enrique VII en 1509 ó en 1502 en opinión de Company.

La primera escuadra catalana de que hace mención la historia es la que botó al agua el conde de Ampurias en 813, con la que batió la de los árabes apresando ocho buques y librando del cautiverio a 500 corsos. ¿Que tenían en esa época las demás naciones de Europa? Nada:.... Desde entonces ya nunca cesan las expediciones guerreras de los catalanes. Si mientras forman por sí solos un estado independiente les vemos lanzarse con Berenguer III contra la isla de Mallorca, llevar luego otra escuadra a Génova y a Pisa conquistar con Berenguer IV las plazas de Almería y Tortosa, unidas pronto con Aragón, vemos a los barceloneses ofrecer a Jaime I que la ciudad sola le presentará toda la escuadra necesaria para conquistar las Baleares, aparejar luego otra para ir a Tierra Santa, correr con Pedro II a la conquista de Sicilia; y más adelante Córcega, Cerdeña, Nápoles, Grecia, Turquía, Mallorca y Africa tienen ocasiones repetidas de conocer hasta donde alcanza el poder marítimo de Barcelona. Y mientras Cataluña con tanto brío lanzaba sus flotas al agua, y por tan divergentes partes hacia conquistas y daba a conocer las barras de su escudo, y el rey de Francia Felipe de Valois pensaba acudir a los catalanes en demanda de buques para ir a Tierra Santa, habían de transcurrir 150 años antes que la Gran Bretaña tuviese el primer buque de guerra. Castilla poseía escuadras tan menguadas que había de acudir a naciones auxiliares para recorrer las costas meridionales de España.... Inglaterra no conoció los consules ultramarinos hasta 1486, esto es, 220 años después que los catalanes... Barcelona es también la primera ciudad de Europa donde se establecieron los seguros marítimos. 1435....

Nadie ignora la bárbara costumbre que en la edad media era general en todas las naciones y que hoy se conserva entre los

Advertencia

—Ves ab compte ab carregar tan, que no's trenqui aquesta, are.

semicafres de Berberia, de robar y reducir a servidumbre a los infelices naufragos a quienes las tempestades arrojaban a las playas.... La primera naci6n que puso remedio a 6stos fu6 la catalana, pues en el a6o 1286 se prohibi6 que en la costa de Catalu6a se robe y se despoje de mercaderias a t6tulo de naufragio como se hacia en todas partes.... Los ingleses continuaron cometi6ndo esa iniquidad hasta el a6o 1496....

Barcelona que en tantas cosas relativas a la navegaci6n y al comercio ha sido modelo imitado con m6s 6 menos perfecci6n y m6s 6 menos tarde por las naciones europeas, fu6 tambi6n la primera que estableci6 un Banco de Cambios con el nombre de "Taula de Cambis" en 1401, asegur6ndolo con el cr6dito y las rentas p6blicas de la ciudad.... Ese Banco subsisti6 hasta principios del siglo XVIII, en cuya 6poca era a6n una cosa desconocida en Europa.

Los catalanes son asimismo autores de la primera carta geogr6fica-plano que se conoce, la cual despu6s de muchas vicisitudes se encuentra en Paris, desde donde la ha dado a conocer al mundo laborioso Mr. Bouchon, que veinte a6os atr6s la hizo copiar, litografiar y estampar, acompa6andole un tomo en que copi6 y tradujo al franc6s todas las leyendas catalanas que contiene.... Barcelona vemos que muy desde sus principios se di6 importancia a las artes y a los oficios, formando con sus afiliados corporaciones respetables, y d6ndoles derechos que colocaban a sus individuos a la cabeza del gobierno, convirti6ndoles en legisladores y en regidores de la sociedad....

Cuando D. Jaime I cre6 en 1257 el Gran Consejo en n6mero de 200 plazas, se reservaron 85 para los artesanos; lo cual prueba que ya en esa 6poca eran en gran n6mero y asaz importantes para componer uno de los 6rdenes de la rep6blica, a cuyo gobierno eran llamados sus individuos.

Yendo siempre en aumento a fines del siglo XVI los cuerpos gremiales ascendian al n6mero de 72.... En esos tiempos adquirieron los artesanos de Barcelona una importancia ponderable, y se debi6 al amor que cada uno profesaba a su oficio, el empe6o de perpetuarlo en las familias, el decoro y pundonor con que lo ejercian y la especie de orgullo con que se vanagloriaban de pertenecer a un gremio respectivo, cosa que no sucedia en otros puntos de Espa6a, en donde los hombres envanecidos con la idea de una nobleza 6 independencias ridiculas repugnaban inscribirse en un gremio, calificando de deshonrosos las artes que se ejercian con sujeci6n a reglas y ense6anzas, al paso que tenian por honrado el ejercicio de otras faenas serviles, como las de mozo de cordel, basurero, cocher y lacayo. Con tales preocupaciones no era dable que las artes prosperasen; y as6 sucedi6 lo que dice Campmany, que conocia provincia de Espa6a en donde los herreros, caldereros y silleros no eran naturales de estos reinos, pero los haraganes, el carnicero y el verdugo son de su tierra.

Barcelona fu6 la primera ciudad de Espa6a que tuvo reloj de torre, el cual fu6 colocado en 1393 en el campanario que est6 sobre la puerta de Santa Eulalia en la Catedral, y se llamaba entonces "seny de las hores"....

PELEGRÍ LLANGORT

Senyor Manantiales: Alguns peri6dichs locals, entre ells algun de catalanista, li han significat a vost6 la necessitat de que presenti la dimissi6. Llealment li hem de dir que no se'ls cregui. Vost6 vagi fent la seva y no s'hi amohini, d6ixis dir que tot aix6 es enveja.

Ja sab que LA TRALLA ser6 sempre la primera en aplaudir la seva gesti6.

No dimiteixi, no dimiteixi pas!

A resultas de la epopeya de las banderas, LA TRALLA ha aumentat la suscripci6. Aixis mateix, casi todas las entidades catalanistas van afegint noms a las llistas de socis. Ab aytal motiu, donem las m6s expressivas merc6s al Sr. Manantiales de la Provincia de Barcelona, a la premsa incons6til d'aquesta capital y particularment als diaris madrilenys que, ab las sevas radicals campanyas, treballan ab tant ardor per l'assoliment de la llivertat de la nostra terra.

A tots grans merc6s.

Ens ve molt de nou que'l diari republic6-mon6rquich madrileny, titolat *El Pais*, hagi parlat aquets d'ias en b6 de Catalunya fins al punt de ressenyar els agravis que aquesta ha rebut d'Espanya, quan

sempre havia anat de tronc ab la premsa castila per aterrarlos. Aix6 pot tenir certs lligaments ab l'actitut que fa un quant temps demostra seguir un diari d'aquesta ciutat, dirigit per un dels prohoms de la moderna Rep6blica.

Es un nou perill qae hem de contrarrestar a temps. En un dels n6meros vinents ne parlarem ab detenci6.

Tenim ent6s que'l senyor Manantiales va tenir un disgust al veure en el n6mero de la setmana passada al nostre Nano engegantli una sabata entre cap y coll.

No'n fassi cas. Vost6 no's mereix res d'aix6. Nosaltres, els catalans, tenim una forma m6s gr6fica y de resultats m6s produhents pera allunyar de la nostra vora als pobres infelissos que's creuen ab las sevas intemperancias fernes la llesca. No'n cal treure la sabata.

El Sr. Rector d'una de las parroquias d'aquesta ciutat se'mostra molt queix6s pel modo d'obrar del Sr. Manantiales.

El bon home diu que en vida dels seus predecesors rebia continuament dels fondos de... salut p6blica, grossas quantitats pera la beneficencia. Sempre era de bon agrahir vinguessin d'hont vinguessin. Pero'l senyor Manantiales, atafegat com est6 no ha atinat en seguir la bona obra dels que fins are han ocupat el seu lloch. Ja va dirho ell que venia a fer Patria.

Corre la veu de que unas quantas personas de b6, tenen el prop6sit d'obrir una suscripci6 pera entregar al Sr. Manantiales lo que li falti fer pera arribar als 75.000 naps que ha de recullir, a fi de pogu6s tocar el dos m6s que depressa.

Trobem bona la pensada, pero vagin ab compte que aquesta gent may ne tenen prou,

El «Niu guerr6» del carrer Ample lluhia un dom6s ab els colors de la bandera incons6til, qu'agafava tota la balconada.

Desd'ara lo anomenarem Nido Guerrero, que ben guanyat s'ho t6; y de pas poden nombrar soci honorari a un guerrero que vost6s saben y jo tamb6.

Verdaderament hi estaria en caracter, porque el tal guerrero sembla qu's'haya caido de un nido com diuen els castils.

Y si ha caygut d'un niu, lo natural es tornarli a posar, porque no prengui mal.

Ab motiu de l'elecci6 dels senyors Morote y Cataln6a pera diputats per Madrid, els republicans madrilenys est6n molt capicats, porque uns volen que renunciin las actas, com a protesta de l'estafada qu'els hi varen fer els caciquistas de la vila del os, y els altres opinan que las han d'acceptar, per all6 de de lo perdut trauen lo que pugas.

Pero ara s'ha salvat la rep6blica; pero han tingut una idea genial. Han acordat qu'en Salmer6n els hi digui lo qu'han de fer, aixis ho diuen els telegrams de Madrid.

Hem de confessar que no hi ha en cap lloch subdits m6s humils que'ls de las quatre unitats.

Y encabat s'enfadan si tractem a n'en Salmer6n de Rey dels republicans.

Hi ha hagut un diari mon6rquich de Barcelona qu'ha criticat la protesta del passat dimecres, com atentatoria al principi d'autoritat.

Seg6ns ell, donchs els soldats d'en Ner6n van obrar molt be al incendiar a Roma, porque no podian desobeir a l'autoritat.

Y com aquest cas ne podr6am presentar molts mils; porque son infinitas las vegadas en que l'autoritat ha abusat de son poder.

A Madrid s'han presentat m6s de 4.000 aspirants pera las novas plassas de agents de policia de Barcelona.

Y quinas ganas de fernes felissos y de trobar els autors de las bombas!

Y quina gana de menjar del pressupost!

Aprop d'una plassa gran y en una casa molt vella hi ha instaladas unas fonts qu'han portat de llunyas terras. Al voltant fa una pud6, que talment el aire empesta; per aix6, tapantse el nas, la gent que passa depressa, ha batejat las tals fonts ab el nom de fonts pudentas.

Diu un peri6dich militar de Madrid que es hora de fer saber als catalans que no som de condici6 superior a los dem6s habitantes de Espa6a.

Y que'ns hem de pensar home Deu. Al rev6s; si sempre ens hem cregut que som de d'una rassa inferior; porque si no, com podria ser que tots els empleats, tant de Catalunya com de fora, fossin castils; porque dins d'aquest felis estat desde el ministre fins a l'6ltim porter del govern civil tots son castellans. La prova que nosaltres som de condici6 inferior,

Per lo qual no'ns han de fer saber res, porque ja ho sabem de temps.

Pobre Manantiales! Are si que l'has! Ja ens ho pensavem que eras una inutilitat, pero no tant.

Se pot perdre batallas, se pot ficar el peu ab espuela y tot a la galleda; pero no comprenem com una persona com tu, tan p6ndonorosa, tant patria y monarquia, fagi lo que tu has fet.

Si es cert que la infracci6 que la teva fluixetat t'ha obligat a fer, cau demunt de la teva naci6, y per lo tant demunt de la bandera de la teva Patria, quedareu ben guarnits y lluhits.

Y la Higiene tindr6 que veurehi.

Uns quanss amichs nostres volian regalar a Su Excelencia una dotzena de mocadors formant la bandera catalana, iluistrats ab las sevas inicials, pera que, si es cert que ha presentat la dimissi6, els guardi com a recort imp6decero de la seva brillant gesti6 a Catalunya.

Per mi lo que estaria m6s en car6cter fora un objecte que per lo que hem vist li seria de gran utilitat: un Don Pedro... el Cruel.

6No'ls hi sembla?

No's pot fer res devant de criaturas.

El C6nsul de Tarragona tant6st va sapiguer lo que passava a Barcelona ab las banderas catalanas, va manar que's traguessin d'aquella ciutat totseguit. Adios virrey.

El punt d'home que volia fer en Manantiales ha resultat famella.

Aixis, donchs, esperem que's treur6 las calsas y vestir6 las gloriosas faldillas curtas de las cantineras.

Creyem que hi ve obligat per molts conceptes, per brutas y porque no li escauhen.

En el delict6 que'ns imputan per la capsalera de un titol d'un article de la fulla extraordinaria del diumenge, no sabem si la autoritat civil tindr6 que beurehi.

Per6 com que'l qui ha com6s materialment aquella infracci6 es el que deu carregar ab els neulers, nosaltres, que fins aqu6 no hem fet m6s que denunciarho, ho deixem corre completament.

El senyor Manantiales va dir l'altre dia que consideraba la bandera catalana como la «senyera» valenciana, como el pend6n morado de Castilla: pedazos de la bandera de la Patria.

Al rev6s te lo digo para que me entiendas, 6oy, senyor C6nsul? La teva bandera si que es un pedazo de la nostra.

Y la tenim ben sencera la nostra com has pogut veure al issarla en el mateix morro... del Manantiales.

Volta per aqui Catalunya un subjecte anomenat Emiliano Iglesias, que's diu republic6 y a ratos perduts federal, y quan se veu acorralat, com per exemple l'altre dia a Sant Marti per un jove catalanista obrer del gas Lebon anomenat Joan Garcia, se diu anarquista. Pero... pero nosaltres enterats per bona tinta del tal subjecte, podem assegurar que no es ni republic6, ni federal, ni anarquista, ni res, sin6 un fulano que busca la perduda, confiat que la trobar6 a n'aquesta terra ahont encara hi ha molts catalans que badan.

Es com una especie de Lerroux en petit, que no poguent surar a la seva patria ve a Catalunya pera veure si pot arreplegar alguna ganga, que es tota la finalitat d'aquestos redemptors... sevillanos.

Hem rebut la tercera s6rie CROMOS DE LA HISTORIA DE CATALUNYA, que publica la acreditada litografia de D. Nicolau Miralles.

Els fets representats son els seg6ents: Conquesta de Sicilia pel Rey en Pere III el Gran (any 1282); en Jaume d'Urgell presoner d'en Ferr6n d'Antequera (any 1413); la batalla d'Almenara; derrota de las tropas de Felip V (any 1710), y Catalunya devant del Rey Alfons XII (any 1885). Tant el tiratge com el dibuix est6n admirablement fets, sent gravadas ab exacte parecut las facci6ns dels coneguts catalans que presentaren al Rey Alfons XII la c6lebre memoria coneguda ab el nom de Memorial d'Agravis.

Tots els cromos portan impr6s al dors una clara explicaci6 del fet que representan, deguda a la ploma del conegut escriptor senyor Sans y Buhigas.

Recomanem en gran manera l'adquisici6 de dits cromos, tant pera obsequiar als nens com pera instrucci6 dels nostres obrers, que desitgin coneixe ab poch diners la Historia de Catalunya.

La colecci6 completa sols costa deu c6ntims fent-se descomptes als venedors.

Dos telegramas:

«El Rey ha girado MIL PESETAS para el socorro de las victimas de la bomba de la Rambla.

Diumenge, 24. San Sebastian: El caballo Cyran ha ganado la copa del Rey.

La copa cost6 MIL Duros.»

En un meeting fraterno celebrat a la Fraternitat del districte nov6, En Lerroux va desbarrar com acostuma y a un socialista no se li posaren be cer-

GEROGLIFICH

6Que volen la soluci6?
6Ay, no no. No no, no no!

tas paraules per lo que va interrompre al Emperador dient que'l volia desafiar a controversia.

Acabat l'acte'l socialista de referencia va esperar que surtis En Lerroux pero quan ja's cansava d'esperar va sapiguer que aquest ja era fora.

Malas llenguas diuen que havia sortit per una porta ahont no hi havia cap socialista esperant:

Aix6 si que no ho crech.

Tot son malas volensas.

Es molt home ell.

Y'ls homes no ho fan aix6

La propiedad es un robo, seg6ns deya avans En Lerroux.

Y lo bonich es que are l'home desitja ser... propietari seg6ns se despr6n de las seg6ents ratllas que tall6m d'un article seu:

En lo alto de la modesta torre que habito y cuya propiedad me adjudica la calumnia ¡ay! con harto sentimiento mio de que no sea cierto, ondeaba ayer mi bandera, como todos los domingos.

Eh? Ab uns quants ¡ays! com aquest creu amigo que aviat tothom creur6 ab ta bona f6.

En Lerroux portar6 a las masses a dur coronas a l'est6tua d'en Fivaller.

Recoman6m a l'Emperador que repassi la colecci6 de Perdidas y s'enteri de las bestiesas que deya quan un altre Manantiales va agafar a 30 companys per haver portat coronas a dita est6tua.

Entre altres cosas deya que aix6 d'honar est6tues es cosa de chiquillos. Apliqui el cas senyor Lerroux.

Sr. Ardit:

No havem volgut anularte per sempre m6s porque'ns fas ll6stima; m6s si continuas en lo cam6 empr6s d'insultar als catalanistas, ens veurem obligats a publicar integra la copia legalisada d'una sentenci6 que condemna a 18 anys de presiri, pena que fou conmutada per 5 anys de desterro a cert subjecte que tu coneixes molt: 6no s6 si m'entens?

VIC. y ME.

Als nostres lectors

Hem fet el present n6mero de 8 planas pera donar cabuda a la gran quantitat d'original de redacci6 y de col·laboraci6 que tracta dels assumptos de palpitant actualitat.

El poch temps ab que hem tingut de confeccionar aquest n6mero no'ns ha donat lloch a poguer gravar tots els dibuixos que hi havien compostos, lo que no dubtem nos ser6 perdonat en gracia a l'inter6s dels treballs que publiquem.

Per altra part, b6 era menester contestar com se mereixen tants y tants lladruchs com de tots costats nos hem sentit aquets d'ias, provinents dels incons6tils de totes especies, dits lliberals, carlins y republicans unitaris.

Cartera de Comunicacions

Per falta d'espai deixem de publicarla.

LA TRALLA

PERI6DICH NACIONALISTA CATALA

REDACCI6 Y ADMINISTRACI6

Canuda, 15, principal

Imp. LA RENAISSANCE, Xucl6, 13, baixos